

Қоршаған ортамен танысу ойындарының картотекасы

**Қаңтар
(Ересек топ)**



Карточка №1**«Төртінші доңғалақ»**

Міндеті: әртүрлі көліктер туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: Тәрбиеші тақтаға төрт тақырыптық суретті қояды, оның үшеуі көліктің бір түрін, төртіншісі екіншісін бейнелейді. Мысалы, трактор, самосвал, автобус, ұшақ.

Карточка №2**«Ұшады, жүзеді, мінеді»**

Міндеті: әртүрлі көліктер туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: Тәрбиеші балаларға суреттер таратады, оларға қарап, атауды сұрайды, содан кейін «Бұл не істейді?» деген сұраққа жауап беретін мүмкіндігінше көп сөздерді таңдайды. әр суретке. Мысалы:

Автобус жүріп келе жатыр, сигнал беріп, сигнал беріп, тасиды (жолаушыларды), тоқтайды. Моторлы кеме – желкенді, зәкірді, тамшыларды (зәкірлерді), доктарды (пирсте), тасымалдайды (жолаушыларды).

Тікұшақ ұшады, көтеріледі, ызылдайды, соқады (аспанды), тасиды (жүк, адам), қонады.

Трактор іске қосады, жүргізеді, соқады (жерді), дыбыс шығарады, гуілдейді, жұмыс істейді, шығарады (мұржадан түтін).

Бульдозер іске қосылады, сылдырлады, күректер (қар, қоқыс), сигналдар, тазартады (жолдар).

Өрт сөндіру машинасы - (жылдам) жүргізеді, дыбыс шығарады, сигнал береді, шашыратады (суды), босатады (шланг), шығарады (баспалдақ), құтқарады (адамдарды).

Карточка №3**«Бүтіннің бір бөлігін ата»**

Міндеті: әртүрлі көліктер туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: Тәрбиеші балалардан суретке қарап, көрсетілген нәрсені атауды, содан кейін осы көлікті құрайтын барлық бөлшектерді тізіп шығуды ұсынады. Мысалы: Автокөлік (тұтас) – дөңгелектер, терезелер, руль, орындықтар, есіктер, педальдар, қозғалтқыш, жүк салғыш, газ бағы, есік тұтқалары, төсеніштер, фаралар, сигнал, т.б. (бөліктер).

Карточка №4**«Сипаттамасы бойынша біліңіз»**

Міндеті: әртүрлі көліктер туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: тәрбиеші бір баланы шақырып, оған карточка береді және онда қандай көлік бейнеленгенін сипаттауды сұрайды, бірақ оның атын атамайды. Қалған балалар сипаттама мен атау бойынша болжайды. Бірінші дұрыс болжаған бала келесі картаны алады және ойын жалғасады.

Карточка №5

«Автокөлікті пайдаланудың мүмкіндігінше көп жолдарын көрсетіңіз».

Міндеті: әртүрлі көліктер туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: Тәрбиеші балаларға көлікті қалай пайдалануға болатынын тізіп беруді сұрайды.

Мысалы:

- жер бетіндегі қозғалыс
- жүктерді тасымалдау
- саяхат
- жаңбырдан баспана және т.б.

Карточка №6

«Кім не мінеді?»

Міндеті: әртүрлі көліктер және оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: Тәрбиеші балаларға әр түрлі мамандық иелерінің (дәрігер, такси жүргізушісі, төтенше жағдайлар қызметінің маманы, жүргізуші) бейнеленген суреттерін көрсетеді. Балаларға әр кейіпкердің гаражда кешігіп жатқан көлігін күтіп тұрғанын хабарлайды. Тақтада көліктің барлық суреттері (такси, жедел жәрдем, апаттық қызмет, «Нан» көлігі) орналастырылған. Тәрбиеші бір батырды көрсетіп, осы батырдың не мінетінін анықтауды ұсынады.

Карточка №7

«Бұл қандай ғажайып жүк көлігі?»

Міндеті: әртүрлі көліктер туралы білімдерін жетілдіру.

Шарты: Көптеген жүк көліктері әртүрлі жүктерді тасымалдайды. Көлік нені көтере алатынын айтыңыз:

Мысалы: Самосвал тас пен құмды тасымалдау үшін қажет. Тоңазытқыш жүк көлігі (балмұздақ, құс еті, ет); «Нан» жүк көлігі (нан, тоқаш, торттар); жүк көлігі «Ұн»; «Тірі балық», «Жанғыш» бөшкелік жүк көлігі (жанармай құюшы); бетон араластырғыш; автомобильдерді тасымалдауға арналған жүк көлігі; құрылыс блоктары мен панельдерді тасымалдау үшін; «Адамдар» деген жазуы бар жасыл жүк көлігі және т.б.

Карточка №8

«Жердегі тасымалдауды кім басқарады»

Міндеті: көлікте жұмыс істейтін адамдарға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Шарты: Тәрбиеші балаларға жердегі көлікті және осы көлікті басқаратын адамдардың суреттерін көрсетеді. Балалар кімнің қандай көлік жүргізетінін айту керек.

Автобусты жүргізуші басқарады.

Жүк көлігін жүргізуші басқарады.

Мотоциклді мотоциклші басқарады.
Велосипедті велосипедші басқарады.
Тракторды тракторшы басқарады.

Карточка №9

«Кімге не керек?»

Міндеті: көлікте жұмыс істейтін адамдарға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Шарты: Балаларға көліктегі әр түрлі мамандық иелерінің киімдері бейнеленген суреттер таратылады. Балалар берілген мамандық бойынша заттар мен құралдар бейнеленген суреттерді (үстел үстінде) тандап, сөйлем құрайды:

Ұшқышқа штурвал мен ұшақ керек.

Жүргізушіге руль, көлік керек.

Капитанға руль, кеме керек.

Жүргізушіге пойыз керек.

Ұшқышқа ұшақ, тікұшақ керек.